

SPÍRITUS

A KAPOSVÁRI EGYHÁZMEGYE LAPJA ♣ 20. évfolyam, 4. szám 2018. december

Az őszinteség a szeretet első lépcsője

Bújócska Jézussal

UDVARDI ERZSÉBET alkotása

Életünk során jelentős szerepe van a várakozásnak. Hiszen a fogantatás után kilenc hónapot töltünk édesanyánk szíve alatt, várva, hogy megszülessünk. *Folytatás a 3. oldalon.*

Átlényegülés – ez a címe Kling Márk fotójának, amely díjat nyert a Magyar Katolikus Püspöki Konferencia által meghirdetett fotó- és rajzpályázat helyi zsűrijétől. Az országos értékelésen – melynek díjait Erdő Péter prímás adta át – a nagykanizsai Gosztonyi Csenge és a marcali Fehér Veronika került dobogós helyre. *Beszámolónk a 16. oldalon*

Advent

Hosszú hideg éjszakák jártak az ötvenes évek végén, a hatvanas évek elején karácsony táján szülőfalum lakóira, házaira, szérűskertjeire. Csak az istálló ajtaján szállt kifelé a pára. A marhák reggeli kérődzése és a kisborjú ficánkolása zavarta meg a nagy-nagy csendet. No, meg édesapám csörgetve a vödörket az itatáshoz készülődve – kiballagott az istállóból és a kerekas kúthoz ment vízért. Abban az időben vezetékes vízről álmodni sem mertünk volna.

Hó még ugyan nem esett, de a dér ott ült a szalmaszálakon, melyek a szérűskertben (szűrűben) elszórva heverték a földön. A trágyadombon gőzölgött a frissen kitalicskázott trágya.

Korán keltem minden reggel, mert vártam a Jézuskát.

Édesanyám ébresztett fel:

– Kisfiam, felöltöztetlek, és kicsit sétálj reggeli előtt, keresgélj a szűrűben, mert a Jézuska már erre is jár. Viszi a jó gyerekeknek a karácsonyfát, és néha-néha le-leesik egy-egy szaloncukor a fáról.

– Mihozzánk nem jön a Jézuska? – kérdeztem kíváncsian.

– Dehogynem, csak tudod a távoliaknak viszi előbb a fát, meg a jó tanulóknak.

(Folytatás a 6. oldalon)

TARTALOM

Jézus vendége voltam **4-5**

Nemzeti imareggeli **8**

A jelenlét ereje **10-11**

Simonfai
templomszentelés **15**

UDVARDI ERZSÉBET alkotása

Pilinszky János

A mi Jézusunk

valamennyiünk Jézusa. Örökös „testközelben” és kisajátíthatatlanul. Van, aki az Ács Fiának és van, aki – mint az ágrólszakadt, szegény Villon is – Jézushercegnek szólítja. Király, aki a latrok közé keveredve halt meg, és herceg, akinek a vesztőhely havához volt hasonlatos a „hermelinje”.

*

Mindig és mindenütt jelen van. Nem ismeri a lehetetlen időpontot. Ott van a hajnali gyors indulásánál, és a késő éjjel befutó vonatok érkezésekor. Az elhagyatott tereken és túlsúfolt piacokon. Mindenütt lehet találkozni vele, a legszűkebb, sötét folyosón, a kivégzőtelep havában, bármelyik ház vagy udvar bezárt kapujára borulva.

Ki és mikor ismeri föl, hogy jelen van, hogy itt van? A menyasszony a lakodalmas asztal gyertyafényében, vagy az özvegy a síri mécs világosságában? A boldogok, vagy a boldogtalanok? A szegekre aggatott lator, vagy a szívében jó hírrel úton levő vándor? A bűnére redukált elítélt, egyetlen elkövetett tetteire „visszamszett”, kísérleti állatként szorongó fogoly, vagy épp

az egyetemes igazságban kitáruló egyén, szent, tudós, művész? – Ki tudja. Azt szoktuk mondani, hogy minden kegyelem, s a kegyelem útjai kiszámíthatatlanok. De ez a „kiszámíthatatlanság” isteni. Személy szerint némi tapasztalatom van az ihlet – sokkal kevésbé isteni – szerepéről. Nos: kevés dolgunk kiszámíthatatlanabb az ihletnél, ugyanakkor semmi se megbízhatóbb. Gondolom, hogy akik a kegyelem tapasztalatában élnek, mindannyiunknál nyugodtabbak, s ez a bizonyos „kiszámíthatatlansági elem” csak arra jó, hogy alázatukat növelje, vagyis még teljesebb békét teremtsen lelkükben.

*

Igen, a kegyelem útjai kiszámíthatatlanok, s ugyanakkor a mi Jézusunk mindig és mindenütt jelen van, bizonyosabban, mint katona a posztján, vagy az öreg koldus a templom ajtajában. Jelen van, a leghívebbeknél is hűségesebben. Sokszor egy egész emberi életen keresztül kell várakoznia egyetlen gesztusért, egyetlen mozdulatért, amiről végre – annyi mindenki közül –, végre fölismerjük őt, az örök vándort, az örök ácsorgót, a mindörökre „félénk jegyest, isteni szeretőt”. A bárányt: szemérmes megváltónkat.

Az őszinteség a szeretet első lépcsője

Bújócska Jézussal

(Folytatás az 1. oldalról)

A kicsi gyermek, ha értelmének tudatára ébred, várja, hogy felnőtt lehessen. Olyan erős szeretne lenni, mint az édesapja, és olyan szép, mint az édesanyja. De ezt csak felnőttként érheti el...

Ezért eszik egy falattal többet, vagy iszik egy korttyal több kakaót. Mikor pedig leválunk „édesanyánk szoknyájáról” és szeretnénk a magányosság pusztáját elkerülni, társkereső útra indulunk.

Keresni kezdünk valakit, aki megajándékoz bennünket önmagával. Várjuk a nagy Ő-t, aki teljesség teszi életünket. Aztán később is, minden beteljesült várakozás új elvárások gyermekét szüli. Mindig várunk valakire, valamire. Úgy tűnik, ez életünk alapállása...

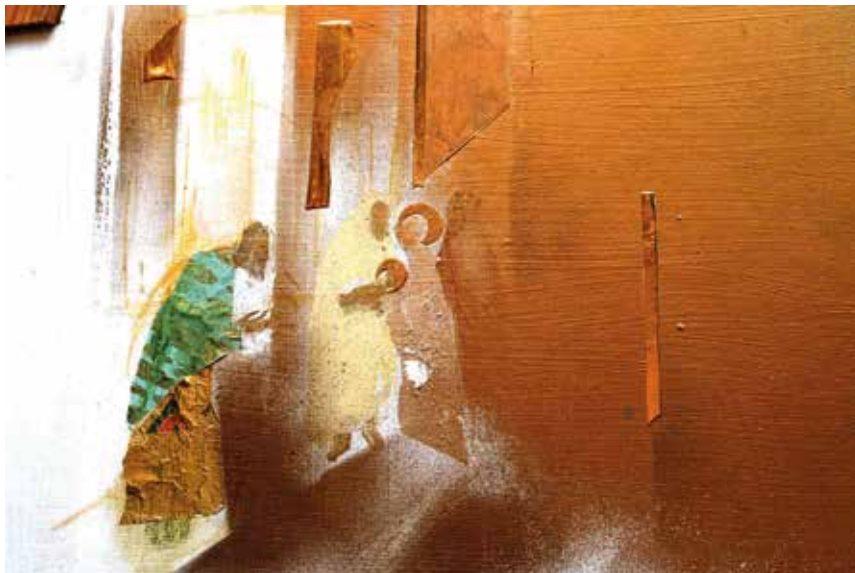
Nem egyszer lelki megrázkódtatással, némely esetben pedig gyógyíthatatlan sérüléssel járhat, a meghiúsult, beteljesületlen várakozás. Sokszor elcsüggedünk és reményünket veszítjük a hosszú várakozás ideje alatt. A mulandóság nyomja rá bélyegét életünkre, ahonnan csak a halál kapuján át léphetünk ki. Sokan ezt a pillanatot rettegve várják, míg mások áhítoznak utána. Nem vagyunk egyformák – tartja a közmondás.

A régmúlt idők emberének is alapvető magatartása volt a várakozás, és képzeletével épített magának egy színes világot. Költők megénekelték, hogy az emberhez méltó várakozás átnyílik a mulandóság mezsgyéin. Ám ez a fajta „tapogatózás” a bizonytalanság kódébe mozgolódott. Igazi bizonyosságot nem szereztek a várakozók, csak az a Valaki adhatta meg, akire vártak. Őt a Teremtőt, a Rendezőt – aki nem tudni miért – elrejtőzött előlünk, sejtette meg az ember.

Csak akkor találkozhatunk Vele, amikor kilépett rejtettségéből és belépett a „mi utcánkba”.

Ez történt az idők teljességekor, amikor Emmanuel belépett történelmünk kapuján.

Egy jelentéktelen létszámú nép – Izrael – abban a hitben élte életét, hogy az ő közösségükből származik majd a Messiás. A zsidó nép küzdelmes, állandó veszélyben forgó élete fölött ez a remény virrasztott.

UDVARDI ERZSÉBET alkotása

Az ő példájuk arra adhat bizonyosságot, hogy egy kis nép is fennmaradhat, ha tud és akar remélni.

Az élemedett korú Zakariás és Erzsébet ajándékba kapott fia előfutárként hirdette: „Itt a Messiás, megjelent közöttünk”.

S valóban magára öltötte emberségünket, hogy utat mutasson a teljes élet felé. Megerősítette jövőbe nyúló vágyainkat, és ránk bízta országa titkait.

Közénk lépett Jézus Krisztus, és azóta is útban van hozzánk... Egy helyütt azt mondja: „Úgy jövök hozzátok, mint a tolvaj”. És nem sértődik meg, nem fordul vissza akkor sem, ha mi nem ismerjük fel őt. Vannak, akik nem várják Őt, de Ő mindenkit vár.

A világ politikusai, vezetői csúcstalálkozókat szerveznek. Ezekre az összejövetelekre mindig reménykedve tekint a legtöbb ember, bizva abban, hogy jobb lesz a világ folyása. Mi keresztények is ugyanezt tesszük, de nem feledkezünk meg arról, hogy az igazi csúcstalálkozó minden ember számára a Jézussal való találkozás.

Ez csak akkor lesz sikeres és gyümölcsöt termő, ha az őszinteség jegyében történik. Mert az őszinteség a szeretet első lépcsője. Akit szeretek, azt nem csapom be. Isten előtt egyébként is nevetséges

lenne minden alakoskodás. Hiszen már a régi gyermekmondóka is azt tanítja: „Isten szeme mindent lát...” Jó volna erre gondolni az adventi időben!

Jézus itt van köztünk! Minden templom, minden közösség, ahol szeretet uralkodik, egy-egy támaszpontja itt a Földön. Bár mi, örök Ádámok és Évák, javíthatatlanul szeretünk vele bújócskát játszani. Nem akarjuk, hogy beavatkozzék mindennapjaink menetébe.

Megfeledezzünk arról, hogy a Jézussal történő találkozás csak akkor terem bőségesen, ha engedem Őt beavatkozni az életembe. Sokszor nem könnyű megszokott, önző magatartásunkat levetni és fölvenni az Ő igáját. Ez csak akkor sikerülhet, ha engedem, hogy Ő fogja életem kormányát és irányítsa annak menetét. Csak Ő tudja újjá teremteni szívünket és az üdvösség irányába fordítani.

Ha elbizonytalanodnánk életünk útjain, nézzünk föl a szentekre, akik Jézusba kapaszkodva „csúcokat döntöttek”.

Jézus útban van hozzánk! Boldog vagy, ha elmondhatod: Hozzám már megérkezett, találkoztam Vele. Megérkezett! Nem rövid látogatásra, hanem életre szóló izgalmas együttlétre. Ezért nemcsak szülőnek lenni egy életre szóló kaland, hanem kereszténynek is.

SZÜCS IMRE (Nagykanizsa)

Házhoz jött Szent Ignác lelki öröksége

Napjaink zaklatott, rohanó világában egyre nagyobb az igény arra, hogy visszatérjünk az evangélium szavára. Vágyunk a csendre, elmélyülésre, imára. A kaposvári Szent Imre-templom plébánosa, *Tomanek Ferenc* a templom búcsúnapja alkalmából erre biztosított lehetőséget személyesen kísért, egyhetes lelki-gyakorlat formájában. A mobil programot a dobogókői Manréza LelkiGYakorlatos Ház jezsuita munkatársa, *Schuschnigg Theresia CB* és *Benkő Adrienne* tartották. Ők kísérték azt a tíz embert, akik vállalták, hogy a

mindennapi élet mellett naponta fél órát imádkoznak a Szentírás szövegein keresztül, és imatapasztalataikat mindennap megosztják a kísérővel. A megtapasztalt belső megmozdulások nyomán – melyek az Istennel való személyes kommunikációra utalnak – új kapuk is megnyíltak sok esetben. Az Ige olvasása és az utána végzett elmélkedés közben mély, személyre szóló érintések, felismerések és gyógyulások történtek. A szemlélődő ima során megelevenedtek a helyszínek, ahol Jézus járt, élni kezdtek a szereplők...

Jézus vendége voltam

Helyszín: Názáret település Dél-Galilea völgyében, Krisztus után 25-ben.

Egy meleg nyári napon érkeztem meg a faluba. Különleges látvány fogadott, amikor szűk, kanyargós utcáján elindultam. Kicsi, lapos tetejű, fehérre meszelt házak fogadtak, mögötte hegyoldalba vágott emeletes barlanglakások sorakoztak. Ez az építkezési mód ezen a sziklás vidéken természetes volt, nekem viszont a látvány mesebeli világnak tűnt. A szorosan egymás mellé épített lakások ajtajai hívogatóan nyitva álltak, itt a rokonok, ismerősök rendszeresen látogatták egymást, mindenki ismert mindenkit.

Egy vidám gyerekcsapat jött velem szembe, őket kérdeztem meg, hogy merre található Józsefnek, az ácsnak a háza. Mindenki ismerte, mert ő a falu köztisztelőben álló mestere volt. Nemcsak megbízhatósága és igényes, szép munkája miatt, hanem azért is, mert a zsidók számára a kézművesmunka mindenkor szent dolog volt.

Józsefnek háza a falu központjában az előtte elterülő völgyre néző, a többiekéhez hasonlóan domboldalba vágott barlanglakás volt. Kőből épült falakkal egészítették ki, és több helyiséget alakítottak ki benne. A konyhában tűzhely, ciszterna, verem, gabonatarló is volt, s asztalosműhely is csatlakozott hozzá. Az ács feleségével, Máriával és fiukkal, Jézussal lakott ott. A tetőzetre lépcsőn lehetett felmenni, ahol a gyümölcsöt és a ruhákat szárították. Itt tért nyugovóra

este József, mert az ágát átengedte nekem, a vendégnek.

A faluban főleg kereskedők és földművesek laktak. Gyakran keresték fel a házuk építéséhez, javításához szükséges faanyag elkészítésének ügyében Józsefet. Ő szinte egész nap dolgozott, bőven el volt látva megrendeléssel. Precíz munkát és bonyolult számításokat kellett végeznie, hogy a megmunkált fa a háznaknál pontosan illeszkedjen a kijelölt helyére. Az évek során fiának, Jézusnak is átadta a falusi körülmények közt nagy megbecsülésnek számító ács-, kőműves- és kőfaragó-mesterségbeli tudását. Megtanította, hogyan kell

elkészíteni a téglából vagy vályogból készült ház gerendázatát, a földműveléshez használt ekét, a cséplőszerszámokat, hogyan kell kőből barlanglakást építeni. Jézus ekkor már 25 éves elmúlt, a jeruzsálemi templomban való fellépése óta már 13 év telt el. Ifjúkorát szorgos munkával töltötte otthon apja mellett, de egyre határozottabban érvényre jutott egyedi, senki mással össze nem téveszthető sugárzó egyénisége.

A Tóra olvasására és ismeretére családjában nagy figyelmet fordítottak mindennap, sokat tanult e téren apjától és anyjától. Szombatoként a zsinagógában ő is felolvasott belőle, és értel-

mezte is az írást, tanításait évről évre egyre többen akarták hallgatni.

De mi is történt ottjártamkor? Kora reggel a fűrés hangjára ébredtem. A hang irányába indultam, mely az asztalosműhely felől érkezett. Elhelyezkedtem a műhely egyik kevésbé világos végében, és figyeltem, mi történik. Napközben is ott maradtam, egészen késő estig, amikor Mária is megpihent itt.

Jó hangulatban telt el az egész nap, miközben megfordult itt a falu aprajánagyja. Tanúja voltam közben sok beszélgetésnek. A piacról hazafelé menve a megrendelők mellett olyan emberek is szívesen betértek ide, akik csak azért jöttek, hogy ügyes-bajos dolgaikat elmondják. József kedvesen fogadta őket, miközben megkínálta őket gyümölcscsel és borral. A vendégek kimondottan Jézus véleményére is kíváncsiak voltak, aki az emberi gyarlóságokról, vitákról szóló történeteket nagy figyelemmel hallgatta. Sohasem ítélt meg, mindig valamilyen pozitív dolgot hozott ki még a legreménytelenebb helyzetből is. Mondatai egyszerűen és tisztán világítottak rá azon igazságokra, melyek a felszínen nem is látszóttak. Példáit a való életből merítette. Ő maga is szívesen vett részt a mezei munkákban, magyarázataiban az e területről vett szimbólumok ismertek és érthetők voltak az akkori földműves ember számára. A vendégek sokszor késő estig maradtak, és utána megnyugodva mentek haza. Útközben elhíresztelték egész Názáretben, hogy az ács fia milyen kivételes ember!

Mária egész nap a ház körül foglalatalkodott, ellátta a háziasszonyi teendőket. Korán kelt ő is. Legelőször lesietett a kúthoz friss vízért, hogy mire József és Jézus elkezdte a munkát, már legyen innivalójuk, amely majd egész napra kitart. Két agyagkorsóban odakészítette nekik egy kis asztalra a műhely sarkában. Az imént újból itt járt, és sietve két ropogós rozscipót is letett egy fatányéron piros, nagy szemű szőlővel. A cipő ma készülhetett, mert friss illata betöltötte a helyet.

Egy fiatal kereskedő lépett be a műhelybe közben, vele elegyedett szóba Jézus. Jegyben járt egyik gyerekkori játszótársával, és házat készült építtetni a családalapítás után. Most a

pontos méreteket hozta el az ácsmunkák elkészítéséhez. Közben elmesélte, milyen megaláztatás érte: valaki ellopta a menyasszonyának vásárolt cserépedényt, s ez nagy szomorúsággal töltötte el. Jézus csak annyit mondott:

– Ne bánkódj, készíték neked fából egy edényt, amely elkísér titeket majd egész életetekben. Valóban, a később Jézus által elkészített tárgy – amelyet tárolásra, nem főzésre használtak – a család megbecsült és kedves darabjává vált.

Máskor is szívesen készített kisebb használati tárgyakat kérésre, amelyeket szép faragásokkal díszített.

Estére Mária is megérkezett a műhelybe. Még épp tanúja volt az iménti beszélgetésnek. Nem szólt bele, de megérintette fia válasza, büszke volt rá. Máskor is szeretett a nap végén itt időzni családjá jelenlétében. Elég volt az, hogy csak szeretettel nézte fiát és Józsefet. De amikor néha a vendégekkel történő beszélgetéseket is hallhatta, sokszor szíven ütötte fia válasza. Rácsodálkozott Jézus szavaira, melyek tiszták, egyszerűek és bölcssek voltak. Mindenkor igyekezett a háttérben maradni, szerettei számára láthatatlanul jelen lenni. Egész napja a szolgálat jegyében telt. Az évek során kilépett az aggódó, féltő édesanya szerepéből, és elfogadta, hogy fia felnőtt, nem irányította már. Örömet lelte szavaiban, tetteiben. Hálás volt Istennek mindenért, s életét kegyelem töltötte be...

Jézus pedig 33 éves korában kilépett rejtett életéből a világtörténelem színpadára.

H. MOLNÁR KATALIN (Kaposvár)

Advent

(Folytatás az 1. oldalról)

Nagyon megörültem, hogy kimehetek az udvarra és a szűrűbe. Mondtam is édesanyámnak, hogy én is jó leszek és imádkozom, kistestvéremért is, aki talán másfél éves lehetett.

Kimentem hát a hátsó udvarba.

– Jó reggelt, édesapám. Dicsértessék a Jézus Krisztus! – mondtam.

– Jó reggelt, mindörökké, fiam – hangzott a válasz.

Akkor abban az időben egy vallásos magyar faluban a kisdiákoknak így illett köszönni, nemcsak a plébános úrnak, hanem az idősebb embereknek is. Ez akkor nekem is természetes volt.

– No, felébredtél? – kérdezte édesapám.

– Igen, édesapám. Édesanyám mondta, hogy a Jézuska már viszi a karácsonyfákat a jóra való gyerekeknek.

– Az előbb láttam, amikor itt feltűntünk repült a karácsonyfával. Nézd meg, nem esett-e le szaloncukor a fáról?

– Tényleg itt járt a Jézuska?

– Igen, kisfiam. Még egy hét van karácsonyig. Nagyon sok helyre kell ám neki mennie, mire mindenkihez eljut.

Nagy izgalommal kerestem a cukorkát a megdermedt, deres szérűben. A széna és a szalmakazlakat is körbe-körbejártam. Bodri kutyánk is jött segíteni, nem tudta mire vélni ezt a nagy nyüzsgést. A deres szalmaszálak között megpillantottam az első ezüstpapírba csomagolt cukrot, ezután a másodikat,

a harmadikat, majd a negyediket is megtaláltam a polyváskunyhó előtt.

Édesapám munkája végzése közben messziről figyelte ténykedésemet.

Amikor mind megtaláltam, megszólalt:

– Látod, a Jézuska szeret téged, mert elszórta ezeket a cukrokat, hogy megtaláld.

– Én is szeretem a Jézuskát, és nagyon várom már a szentestét, édesapám.

– Hát, ha jó leszel, még mást is hoz a fa alá, kisfiam.

– Jó leszek és imádkozom, hogy mihozzánk is eljöjjön a Jézuska.

Közben a kis ajándékokkal büszkén ballagtam befelé, majd kis idő múlva megszólalt templomunk harangja.

Ilyen korán harangoznak és elindultam az utca felé. Szépen fehérre meszelt betonkerítésünk volt, zöldre festett, fából készült nagy- és kiskapuval.

Hét óra tájban járt az idő, az emberek már mentek a tejsarnokba, a boltba, de voltak, akik már az iskolába ballagtak.

Egyszer csak látom ám, hogy jönnek ki a nénik és bácsik a templomból.

Gondoltam, várok egy kicsit. S nagy meglepetésemre odaért elénk dédanyám, édesapám nagymamája.

– Dicsértessék a Jézus Krisztus, Messzi Mama!

– Dicsértessék Mindörökké, fiam! – hangzott a válasz.

Nálunk a dédi mamákat messzi mamának hívták, a nagymamát pedig szülőneke szőlítették.

– Hol volt ilyen korán? – kérdeztem.

– Édes fiam, elvoltam a Jóra!

Csak később értettem meg, hogy a misét jelentette, a hajnali mise lehetett, illetve általában a templomba járás, mert még később is ezt mondta, Naca dédanyám, amikor a templomból balagott hazafelé.

Édesanyám is kijött közben és szólt, hogy reggelizni kellene és készülődni az iskolába. Dédanyám megfogta a kezemet, és elbúcsúzott, majd megkérdezte:

– Mit szorongatsz a kezeden?

– Szaloncukrot! – mondtam neki.

– A szűrűben találtam, a Jézuska karácsonyfájáról pottyantak le.

Messzi mamám elgondolkodott, és így válaszolt:

– Annak idején mi is nagyon vártuk a Jézuskát. Úgy látom, Te is nagyon várod?

– Igen, mamám, már csak ötöt kell aludni, és elérkezik mihozzánk is a Jézuska.

– Holnap is jövök a Jóra, azaz a rorátéra és imádkozom értetek is.

– Köszönöm Messzi mama! – mondtam.

Megsimogatta kezemet és arcomat, majd elballagott hazafelé.

Természetesen a szüleim is részt vettek a rorátékon, mindig felváltva mentek, amíg mi kistestvéremmel aludtunk. Évek múlva jómagam is elmentem mindig a templomba és amire büszke vagyok soha nem kellett noszogatni, tudtam és a mai napig is tudom a kötelességemet.

A reggelit hamar elintéztük. Frissen fejt tejet ittam minden reggel egy szelet házikenyérrrel. Mert abban az időben minden héten volt kenyérsütés az udvari kemencében. Még ma is érzem annak a tejnek az ízét és a finom kenyér illatát.

De azt a meleg simogatást is érzem a kezemen, és a szaloncukrokat még ma is a markomban tudom, amikor közeleg a karácsony.

Gyermeki lelkemben felébred a vágy Jézuska iránt. Ezek a régi karácsonyok soha nem múlnak el az idővel, évről-évre visszatérnek.

De visszatér Tapaszi Anna dédanyám egyszerű, alázatos tekintete ráncos orcája, és munkától meggyötört kérges keze, édesanyám és édesapám mosolya, öröme visszavonhatatlanul és kitorölhetetlenül velem vannak így karácsony táján.

BODÓ IMRE
(Dombóvár)

„Hirdesd az igét, állj elő vele, akár alkalmas, akár alkalmatlan az idő!”

Létezik a politikánál hatalmasabb akarat ...

Dr. Mátrai Márta, az Országgyűlés háznagya, a parlamenti imacsoport tagja is köszöntötte a II. Magyar Nemzeti Imareggelire érkező résztvevőket a Pesti Vigadóban rendezett ünnepi vacsorán. Miután átadta az Országgyűlés elnöke, dr. Kövér László üdvözetét, ezt mondta:

– A Nemzeti Imareggeli a keresztény világ politikai gondolkodóinak sok évtizedes hagyománya, tanúságot tenni hitünk vállalásáról és a kereszténységben fogant reményeinkről. Pál apostol Timóteushoz írott, második levelében azt tanácsolja: „hirdesd az igét, állj elő vele, akár alkalmas, akár alkalmatlan az idő, feddj, ints, biztass teljes türelemmel és tanítással.”

Az imareggelit 1953 óta megrendezik február első csütörtökén Washingtonban, és eddig azon az Egyesült Államok összes elnöke részt is vett. Az összejövétel szellemi forrása George Washington elnök imája a nemzetéért:

„Mindenható Isten, komolyan imádkozunk Hozzád, hogy Te védelmezd meg az Egyesült Államokat; és indítsd a polgárok szíveit arra, hogy alárendeljék magukat a kormányzatnak és engedelmesek legyenek annak; teremsd testvéri szeretetet közöttük egymás iránt és az Egyesült Államok többi polgárai iránt általában.”

Hasonlatos ez az imádság Szent István királyunk ezeréves kéréséhez, amikor is Magyarországot Szűz Mária oltalmába ajánlotta.

„Ég királynője, e világ jeles újjászerveje, végső könyörgéseimben a szentegyházat a püspökökkel, papokkal, az országot a néppel s az urakkal a Te oltalmadra bízom; nekik utolsó istenhozzádot mondva lelkemet kezembe ajánlom.”

Az imareggeli kapcsán fontos a széles nyilvánosság szerepe, hogy mindenkihez eljussanak a jó hírek, a jó szokások, az életet megkönnyítő életérzések. Eljussanak az emberekhez a Biblia, a Szentírás tanítása, ami régmúlt időben is és ma is üzenetet hordoz valamennyiünk számára az élhető Jóról.

Jézus Krisztus szenvedése és feltámadása olyan példa és erőforrás lehet nem csak a résztvevőknek, hanem annak is, aki hírét veszi, hogy van a politikánál hatalmasabb akarat, és van a politikus emberekben is kellő alázat más emberek, a sors, a Megváltó és a keresztény gondolatok iránt. A jó hír továbbá üzenet arról, hogy a különféle gondolkodású, jóakarátú emberek tudnak olyan ügyben közösen gondolkodni, ami a mindennapokban a politika fölé emelkedve képes összetartani őket.

Nekünk, hívó embereknek olyan ügy ez, amelyben az utaknak össze kell érnie. Számunkra a keresztény világ egységes; átöleli a múltat és a jövőt, mert ez az életet megtartó hitünkéből, az évezredek kultúránk gyökereiből és a jövő iránti felelősségből fakad. Nekünk nem csak beszélgetni kell a kereszténység mai szerepéről, hanem szükség van a társadalomtudományok olyan irányú támogatására, amelyek feltárják a kereszténység mai szerepét életünkben, vizsgálják a modernitás és a hitben való azonosság viszonyát. Ma a világ számos pontján kitiltották Istent az életükből és alig akarják észrevenni, hogy egy végtelen erkölcsi mélység maradt a kitiltás nyomán. A keresztény hit vállalása ma már szinte személyes bátorságot kíván, mert vannak, akiknek türelme csak a másféle hitnek, más nézetek és más szokások elismerésére terjed ki. Így szinte szemünk előtt fokozódik a keresztény hitű emberek megbélyegzése, üldözése.

Ezért eljött az ideje annak, hogy fel-emeljünk a hangunkat, hogy szóljunk a világ számos nyelvén az önmagát védő és megőrző, toleráns kereszténység nevében és védelmében.

„Szent II. János Pál pápa utolsó húsvétján napokkal halála előtt az Urbi et Orbi áldást már Angelo Sodano bíborosnak kellett felolvasnia. A nagybeteg pápa alig hallható, rövid imát mondott, aztán kezével megáldotta a világot.

Utolsó intelmét halálos ágyáról küldte: „Ne féljete!”

Ezért valamennyiünknek kötelessége továbbvinni az „Élet tántumáról” megfogalmazott intelmét: „Az élet olyan tántum, amelyet azért bíztak ránk, hogy átalakítsuk és megsokszorozzuk, s aján-dékba adjuk másoknak.

Egyetlen ember sem sodródik jéghegyként a történelem óceánján. mindannyian egy nagy család tagjai vagyunk, ahol mindnyájunknak megvan a maga helye és szerepe.”

A háznagyasszony ezt követően arra buzdított: tekintsünk közös sorsunkra, a kereszténység védendő értékeire, hiszen ez a nemzetek megmaradásának az egyik tartóoszlopa. Ahogy XVI. Benedek pápa üzent a világnak:

„II. János Pál megnyitotta Krisztusnak a társadalmat, a kultúrát és erőt adott a keresztényeknek, hogy ne féljenek megélni és megvallani hitüket. Úgy vezette át Isten népét a harmadik évezredbe, hogy beléjük ültette a reményt”.

A keresztény kultúra védelme a KÉSZ egyik főfeladata

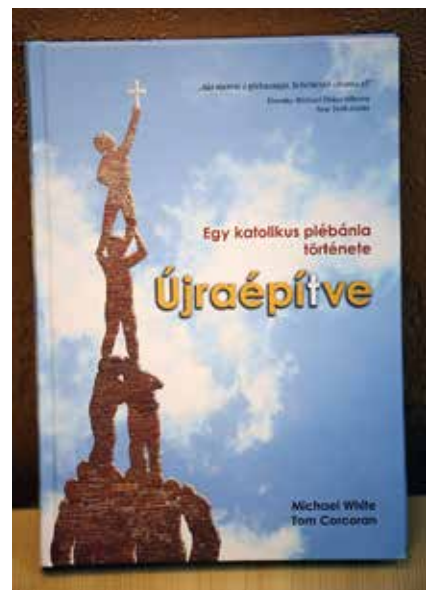
Zsinattörténet és könyvbemutató

A Keresztény Értelmiségiek Szövetsége kaposvári csoportja megalakulása óta kiemelt figyelmet fordít a jelentős egyházi vagy közéleti személyiségekkel való találkozásra, akik lebilincselő előadásukat követően szívesen válaszolnak a legkényesebb kérdésekre is. A közelmúltban például *Harrach Pétert* hallhatta a közönség. A Kereszténydemokrata Néppárt frakcióvezetője Kereszténydemokrácia egykor és most címmel tartott előadást, *dr. Gárdonyi Máté* teológiai tanár, Siófok-kiliti plébános pedig a zsinatok történetéről érkezett, mivel *Varga László* megyéspüspök az egyházmegye megalapításának negyedszázados jubileumán meghirdette az egyházmegyei zsinatot.

Dr. Csillag Gusztáv, a KÉSZ kaposvári csoportjának elnöke köszöntőjében nyomatékosította: a keresztény kultúra védelme a KÉSZ egyik főfeladata, ezért választották e témát, s a zsinati áttekintést követően könyvbemutatóra is sor került. Újraépitve – ez a címe *Michael White* plébános és segítője, *Tom Corcoran* kötetének, amelynek magyar nyelvű kiadását *Nyéky Kál-*

mán Gyula felelős szerkesztő, a kaposvári Szent Kereszt-templom plébánosa jegyzi. A praktikus tanácsokból építkező könyv egybeként arra helyezi a hangsúlyt, hogy egyháziak és világiak miként újíthatják meg egyházközségüket – mozgósítva régi és új híveket, odavonva keresőket, vagy éppen az elpártolók nyomába eredve.

Dr. Gárdonyi Máté előadásában az egyházi összejövetelek, az egyházi zsinatok történeti hátterét tekintette át – nagyjátó alá véve a sinodus (a zsinat e szó származéka) és a concilium (gyűlés) fogalmát. Elhangzott: a tartományi zsinatok a II. század közepétől, az egyetemes zsinatok 325-től (Nicea), a nemzeti zsinatok az V. századtól, az egyházmegyei zsinatok pedig a VI. századtól szerveződtek. Az ókorban a zsinatokat a császár hívta össze, s a részvételi szám is folyamatosan változott. A trentói zsinat bizonyos szakaszában például 15 püspök szavazott, a II. Vatikáni zsinat elején pedig 2500 püspök reprezentálta az egyházat. Az előadó megjegyezte: a későbbi konszenzus nyilvánítja egyetemesé a zsinatot.

Váratlan boldogság

– Istenem! Ne engedd, hogy ismét elveszítsem! – fohászodott a fiatalasszony, miközben a mentőautó szirénázva száguldott vele a szülőotthon felé.

Ám hiába fohászodott, mire a kórházba értek, az asszony elvetélt. Nem az első alkalom volt ez, immár negyedszer veszítette el magzatát. Pedig mennyire vigyázott, amióta megtudta, hogy áldott állapotban van.

– Ne szomorkodj, meglátod, legközelebb minden rendben lesz – próbálta vigasztalni a férje.

– Nem lesz legközelebb – suttogta Zsuzsa. – A doktor megmondta, hogy nincs értelme próbálkoznunk, hisz félidőnél tovább eddig még egyiküket sem tudtam kihordani.

Hónapok teltek el, mire az asszony úgy, ahogy megnyugodott, de nevetni elfelejtett. Tekintetében mindig szomorúság bujkált, s nem volt olyan nap, hogy ne gondolt volna veszteségére. Ebben az esztendőben hosszúra nyúlt a tél, de a tavasz maga volt a csoda, legalábbis Zsuzsa így érezte. Miközben a nyíló tavaszi virágokban gyönyörködött, mind gyakrabban gondolt arra, örökre kéne fogadnia egy gyermeket, lehetőleg egy kis csecsemőt, aki

mellett az anyaság minden szépségét és felelősségét megismerhetné. A férje örömmel fogadta az ötletet, s rövidesen hivatalosan is beadták örökbefogadási kérelmüket. Zsuzsa valósággal kivirult a boldog várakozásban, minekután értesítették őket, hogy októberre megszületik a kislány, egy tinédzserkorú anya gyermeke, aki lemond újszülöttjéről. Mire a fák hullatni kezdték elszáradt leveleiket, egy barátságos, szépen berendezett gyermekszoba várta a baba érkezését. A szoba végül üresen maradt, mert a kislány édesanyja az utolsó percben meggondolta magát, s nem mondott le gyermekéről. Zsuzsa szomorú volt, de nem haragudott a lányra, hisz a helyében ő sem cselekedett volna másként. Tudta, hogy az a láthatatlan kapocs, amely egy anyát a gyermekéhez fűzi, szinte minden esetben eltérhetetlen kötelék.

A házaspár türelmesen várakozott hát tovább, s a következő év májusában értesítették őket, hogy egy félesztendő kisfiú vár szerető családra. A szülei autóbalesetben meghaltak, csak a kicsi maradt életben csodával határos módon. Mivel a nagyszülők már nem éltek, gyámként csak egy nagyon távoli férfirokon jöhetett szóba, aki nem vállalta a gyermeket,

hanem beleegyezését adta, hogy a kis árvát örökre adhassák. Az akác már hullatta virágát, mire Zsuzsa karjaiba szoríthatta kisfiát. Gyönyörű szép kisbaba volt Andriska, göndör, fekete hajjal, égszínkék szemekkel. Úgy tűnt, tetszik neki az új környezet, s a házaspár jelenléte is megnyugtató volt számára, mert miután mindent megnézett magának, bájos mosollyal az arcán, hosszan gógicsélni kezdett. Az asszony szíve repesett a boldogságtól.

– Végre mi is egész család vagyunk – ujjongott. – Már nekünk is van gyermekünk.

Múltak az évek. Andriska jelenléte megszépítette és teljessé tette az életüket. Már iskolába járt, amikor Zsuzsa gyengélkedni kezdett. Azonnal orvoshoz ment, aki kivizsgálásra küldte.

– Istenem! Ne engedd, hogy gyógyíthatatlan betegséget találjanak nálam – imádkozott, s ahogy Andriskára gondolt, zokogva fúrta fejét a kórházi ágy párnájába, hogy ne lássák mások a kétségbeesését. – Mi lenne vele nélkülem? Hisz oly kicsi még!

A vizsgálatok nem mutattak ki semmi elváltotást. Már csak a nőgyógyászati ellenőrzés volt

KÉSZ-rendezvények

November 15-én a KÉSZ kaposvári csoportjának tagjai a Takáts Gyula Megyei és Városi Könyvtárban a korábbi évekhez hasonlóan több társadalmi szervezettel közös rendezésben emlékeztek meg a Magyar Tudomány Napjáról, melynek fővédnöke *Szita Károly* polgármester. *Rosta István* professzor tartott előadást *Lenhossék József* és *Semmelweis Ignác* születésének 200. évfordulója alkalmából. November 21-én 17 órakor a Püspöki Székház nagytermében a KÉSZ korábbi országos elnöke, *Osztie Zoltán* osztotta meg gondolatait *Értő* értelmiség címmel tartandó előadásában.

A középkori zsinatokon az egyháztartományi határozatokat hirdették ki, a püspök saját rendelkezéseiről szerezhettek tudomást a résztvevők, de a zsinatnak a papság ellenőrzése és vizsgáztatása is célja volt; képesek-e egyáltalán misézni, gyóntatni.

A trentói zsinat után megerősödött a középkori gyakorlat, 1918 után az 1917-es Egyházi Törvénykönyv (CIC) kánonjainak helyi szintű alkalmazása megszokott; a világi alkotmányok mintájára. A II. Vatikáni zsinat utáni időszakra pedig az egyetemes egyház tanításának és fegyelmezésének alkalmazása a jellemző a részegyház körülményei között, a lelkipásztori munka rendjének és irányának meghatározásával, az esetleges tévedések és hibák kiigazításával. E tevékenységben világiak is részt vettek.

– Az egyházmegyei zsinat nem parlament, ahol törvényi döntés születik, hanem egy tanácsadószerv, ám püspöki döntés kérdése, hogy a zsinat mit fogad el – hangsúlyozta Gárdonyi Máté atya, aki idézte Szent II. János Pál

pápnak a magyar püspökökhöz intézett 1991-es levelét is, amelyben a szentatya az ország újraevangelizációjára irányítja a figyelmet.

Varga László megyéspüspök arról szólt: Hosszú folyamat eredménye az egyházmegyei zsinat meghirdetését, melynek fő célja, hogy segítse az evangelizálást és a lelkipásztorkodást. Világiak bevonásával, s minden esperesi kerületben elkezdődött a munka; az alapdokumentumokat a tervek szerint 2-3 havonta adják ki. Megtudtuk: a püspök arra kérte papjait, hogy önként vegyenek részt e tevékenységben, s a hozzá legközelebb álló területhez kapcsolódjanak, megszólítva a potenciális világi javaslattevőket is.

Ezt követően mutatták be a szerzőpáros Újraépítve című kötetét, amelyben a korszerű lelkipásztorkodás alapvető irányelveit ismerhetik meg az olvasók, plébániai segítők, testületi tagok. Varga László püspök nyomtatékosította a könyvborítón is olvasható meglátását, miszerint ez a könyv a Szentlélek kiváló ajándéka egyházunk megújulásához. Szeretettel ajánlja

mindazoknak, akik egyházközségük sorsát szívükön viselik, és akiknek fontos az is, hogy mi lesz az egyházunkat elhagyókkal. Akik pedig szeretnének eljutni az „Itt nem lehet csinálni semmit”-tól, az „Istennel minden lehetséges”-ig, azok olvassák és terjesszék!”

A megyéspüspök nagy ajándéknak tartja e kötetet, amely azt mutatja meg, miként lehet eljutni a realitástól a személyig, a szolgáltató egyháztól a szolgáló egyházig, de azt is feltárja, hogyan lehet a fogyasztói vallásosság helyett tanítványságra nevelni. E könyv újrarendelje és megfogalmazza azokat a lépéseket, amelyek segítségével újra lehet építeni egy plébániát, ahelyett, hogy lerombolnánk.

A könyvbemutató moderátora *Ház Gergely* volt, aki Varga püspök atya mellett *dr. Benkőné Berta Zsófiát*, a kötet egyik fordítóját és *Nyékly Kálmán Gyula* plébánost, a magyar kiadás szerkesztőjét faggatta, de a közönség is kérdezhetett.

LŐRINCZ SÁNDOR (Kaposvár)
Fotó: KLING MÁRK

vissza, amely végül eredményt hozott, de egészen mást, mint amire az asszony számított. Zsuzsa közel negyvenévesen ugyanis áldott állapotban volt. Nem akarta elhinni, hogy megtörtént vele is a csoda, hogy minden mesterséges orvosi beavatkozás nélkül anyai örömök elé néz. Fiatalon milyen nagyon vágyott az anyaságra, és mindent elkövetett, hogy gyermeke születhessen. Hány alkalommal reménykedett, míg nem a kórházi ágyon ébredt a keserves valóságra, hogy gyermekét ismét elvesztette. Most, amikor már Andriska betöltötte életükben az úrt, Isten rendelése szerint újra gyermeket vár. Mi ez, ha nem csoda?

– Mit mondott az orvos? – kérdezte rémülten az ura, amikor délután meglátogatták Andriskával a kórházban. – Komoly dolog lehet, ha ilyen kísértak a szemeid.

– Komoly dolog, bizony – mosolyodott el Zsuzsa. – Komolyabb nem s lehetne, ha egy asszony az én koromban gyermeket vár.

– Gyermekekünk születik? – csodálkozott a férfi.

– És mit mond az orvos? Megtarthatod?
– Nem kérdeztem. Számomra ez nem lehet kérdés, ha már egyszer itt van a szívem alatt. Meglátod, minden rendben lesz, érzem.

Andriskának is elmagyarázták, hogy kistestvére fog születni, s a gyerek velük együtt örül. Zsuzsának igaza lett, mert minden úgy alakult,

ahogy remélték. Bár a doktor műtéti úton akarta világra segíteni a kisbabát, a szülés oly váratlanul megindult, hogy mire az orvos bemosakodott, a gyermek megszületett, erőteljes sírással adva hangot érkezésének. Nem volt boldogabb család náluk. Andris rajongott a hűgáért, pláne, miután ő választhatott neki nevet is.

Telt-múlt az idő. A kis Lili is már iskolába járt, amikor egy jóakarátú szomszéd elárulta Andrisnak, hogy a kislány nem is a testvére, hisz őt csak örökbe fogadták a szülei. A fiút letaglóztá a hír, de nem merete megkérdezni, mi is az igazság? Szótlan lett, mind magába fordulóbb, olykor nyeglén válaszolt szülei kérdésére, s a hűgával is ingerülten viselkedett. Szülei végül megkérdezték tőle, miért viselkedik így? Eleinte csak a vállát húzogatta, aztán kirobbant belőle az elfojtott fájdalom.

– Mit törődtek velem, hisz nem vagyok a gyerekek?

– Ki mondta ezt neked? – sápadt el Zsuzsa.

– Nem mindegy? Talán tagadjátok, hogy nem így van? – kérdezte a fiú, s látszott rajta, hogy reménykedik még abban, szülei megnyugtadják, hogy hazugság csak az egész.

Zsuzsának majd megszakadt a szíve, de nem mondhatott mást, mint az igazat.

– Valóban nem én szültelek, de mindig a sajátomként szerettelek. A szüleid meghaltak au-

tóbaesetben, csak te maradtál élve. Féléves voltál, amikor hozzánk kerültél. Úgy érzem, mindig jó szüleid voltunk.

– Nem arról van szó, hogy nem voltatok jó szülők, hanem arról, hogy hazudtatok nekem.

– Nem hazudtunk, csupán később szeretttünk volna beszélni neked a családról – szolt közbe az asszony. – Valaki azonban nem tudott lakatot tenni a szájára és olyasmibe avatkozott, ami nem rá tartozik, szavaival rossz napokat szerezve nekünk. Hidd el, kislám, semmivel se vagy kevésbé fontos nekünk, mint Lili. Ráadásul nem a hűgoddal, hanem veled élhettem át az anyaság csodáját, izlelhettem meg minden szépségét. Lilinek is nagyon örültünk, de egészen másként. Akkor már tudtam, mekkora boldogság is egy gyermek. Nekem sokáig nem született gyermekem, hiába vágytam rá, s hoztam nagyon sok áldozatot érte. Árvának éreztem mindig magam, s az úrt te, egy másik árva töltötted be a szívemben. Nagyon szeretlek, kislám – mondta, s a szavai zokogásba fúltak.

– Ne sírj, Anya! Én is nagyon szeretlek – ölelte át az asszonyt a fiú.

– Soha ne kételkedj a szeretetünkben! Váratlan boldogság volt, amikor a miénk lettél, s ha szeretjük egymást, a boldogság örökre a miénk marad, mert aki szeretetet ad, a szeretetet sokszorosán kapja vissza.

LÉVAY MÁRIA (Fonyód)

A püspöki biztos szerint az általa elvetett mag
vélfelvetően másnak terem majd gyümölcsöt

A jelenlétben sokkal nagyobb az erő, mint a teológiai „okoskodásban” ...

Amikor Varga László megyés püspök a kaposvári Nagyboldogasszony Iskolaközpont vezető hittanárává nevezte ki Bálint Gábor atyát, úgy fogalmazott: ez a státusz sokkal több ennél. Gábor atya az intézmény lelki igazgatója lett, majd egy későbbi döntés értelmében a korábbi szentbalázsi, csurgói plébános az iskolaközpont püspöki biztosaként tevékenykedik.

– Minden osztály más, ráadásul ami öt-tíz-tizenöt éve még probléma volt, az már nem az. Gyerekekre szabottan, a helyzetet aktualizálva kell jelen lennünk – vallja. – Osztályokat tudok tanítani, de a hitet csak megerősíteni vagyok képeses. A találkozások, beszélgetések a legfontosabbak.

– *Mit tapasztal, mitől szenvednek a XXI. század fiataljai?*

– Azt látom, hogy sok a magányos közöttük. A szülők dolgoznak, különben nem tudnák fenntartani a családot. Ahogy János evangéliumában olvashatjuk: Nincs emberem... A diákok a személyes kapcsolatok hiányától szenvednek leginkább; akár kortárs környezetben, akár a felnőttek körében.

– *Egy jó pap, egy kiváló lelki vezető, egy remek hittanár ez ellen sokat tehet...*

– Szerintem nem. Én inkább azt érzem, nem az a fontos, hogy mit mondok, miről tanítok, s mit kérek számon egy-egy dolgozatírásakor, hanem az, hogy érzik: kíváncsi vagyok rájuk, meghallgatom őket, csak „úgy” ott vagyok mellettük...

– *Csak „úgy”, ez a kegyelem...*

– Igen. A jelenlétben nagyobb az erő, mint a teológiai „okoskodásban”.

– *A lelki érés mellett a fiatalokban működnek a hormonok is. Kísértések közepette meg lehet „regulázni” őket?*

– Nem, inkább értelmes alternatívát kell felmutatni, különben a diák bezár, s páncélt von maga köré. Meg kell magyarázni nekik, miért érdemes másnak lenni, miként alakíthatja, gazdagíthatja szemé-

Bálint Gábor: A diákok a személyes kapcsolatok hiányától szenvednek leginkább

lyiségüket az istenhit. Egyáltalán nem biztos, hogy mindig helyesen döntenek, de előfordulhat. A klasszikus teológiai fogalmakkal, mint a kísértés, nem tudnak mit kezdeni, mert nem értik...

– *A felnőttek se mindig.*

– A teológiai szótárak egy része elavult, meg kell találni azt a hangot, amit megértenek.

– *Önnek könnyen megy? Félszavakból is értik egymást tanítványaival?*

– Az utóbbi időben talán valamivel könnyebb velük a szó. Az időm 90 százalékát diákok között töltöm.

– *A hajdani Zárda épületében lévő gimnázium aulájából nyílik egy kis kápolna. Ez a „papi szoba”, ahol gyógyul a lélek?*

– Is, de teaházként is funkcionál, ugyanis olykor éppen egy csésze illatos tea mellett indul a beszélgetés.

– *Matek vagy történelem óra helyett?*

– Nem. Órakeres szünetekben vagy délutánonként. Adott a lehetőség szülőknek, pedagógusoknak is. Gyóntatáskor bezár a teaház...

Ima betegért, mentősért, orvosért...

Bálint Gábor atya nemcsak pap, mentőápoló is, sőt Szentbalázson tagja volt az Önkéntes Tűzoltó Egyesületnek is. Arról kérdeztem, mit érez, ha meghallja a mentősziréna hangját. Azt felelte, mindig összerándul ilyenkor a gyomra, és rögtön elkezd imádkozni. A betegért, a segíteni induló mentősökért, a kórházi orvosokért és a nővérekért is.

– *Püspöki biztosként – többek között – az intézmény lelkiségét „menedzseli”. Hogy lehet a korábbinál nagyobb léptékkal erősíteni az iskola spiritualitását? Vagy e tekintetben is el kell fogadjuk: az egyház soha nem siette el lépteit?*

– Montecuccoli azt sulykolta: a háborúhoz pénz, pénz és pénz kell. Én azt mondom: ima, ima, ima. A többi majd jön magától. Én az örökkévalóságnak dolgozom, hova siessek? Az, amit egy-egy hittanórán megtanítok, vagy ami egy

bensőséges beszélgetés hozadéka, lehet, hogy 80 éves korára érik csak meg az illetőben. Tisztában vagyok azzal, hogy magot vetek, de a gyümölcs vélhetően már nem nekem terem. Látom az elindulást, s bízom a bő termésben. Akadnak ifjak, akiknél feltűnőbb a haladás, s vannak, akiknél egyáltalán nem látszik, mégis működik bennük az istenhít és egyszerűen felszínre tör.

– *Csak a diákok lelkét kell pallérozni?*

– Nem. Ezért is szerveztünk hagyományteremtő szándékkal a közelmúltban egy lelkigyakorlatot a tantestületnek. Örök dilemma lehet ugyanis sokakban: hogyan vezessen bárkit is Istenhez, ha maga sem ismeri az utat. Korzenszky Richárd atya mind pedagógiában, mind lelkiségben olyan kapcsolódásokat mutatott, amelyek valamennyiünket előbbre visznek. A közösségépítés is fontos cél, hiszen meglehetősen szétszórtságban tanítunk az épületkomplexumban.

– *Istenről könnyebb beszélni vagy Istennel?*

– Istenről beszélni szerintem felesleges. Szavaimat csak az érti, aki már kapcsolatba került a Teremtővel. Az egyik szolgálati helyemen azt mondta egy idős bácsi: „Idefigyeljen, atya! Minket nem érdekel az, hogy mit mond, hanem az, hogy milyen ember.” Ez a bácsi fél év múlva újra megkeresett, és tudomra adta: „Most már az is érdekel bennünket, hogy mit mond.” Az foglalkoztatta a híveket, meglátom-e bennük az embert, hivatalnok vagyok-e vagy lekipásztor...

– *Gondolom, elsiratták a faluban, amikor csomagolt...*

– Igen, de én is sírtam.

– *Nemcsak papi civilben vagy miseruhában látjuk. Olykor vöröskeresztes mellényben is feltűnik. Lelkes elsősegélynyújtó; olyannyira, hogy az Ön által vezetett felnőtt iskolai csapat az idén első lett az országos versenyen. Passzió vagy misszió ez, netán együtt a kettő?*

– Együtt a kettő, s mióta megvan a mentő szakápolói vizsgám, másként tekintek az esendő emberre. Kaposváron végeztem az elméletet és a gyakorlatot is, kiváló segítők voltak a Mentőállomáson.

– *Mit ért más látásmódon?*

– Egy-egy trauma kapcsán sokkal inkább egységben érzékelem a fizikai és a lelki tónusokat.

– *A papság is ilyen, nem?*

– Igen, valóban rokon szakma.

LŐRINCZ SÁNDOR

Fotó: KLING MÁRK

Az Úrral eltöltött csend
a pedagógiában is gyümölcsöző

Jézus Krisztussal élmény az élet

A kaposvári Nagyboldogasszony Iskolaközpont, a tabi Szent Gellért Római Katolikus Iskola és a zalaszabari Sík Sándor Római Katolikus Iskola tanári karának közös őszi lelkigyakorlatát rendezték meg Mohácson. A három intézmény pedagógusainak Varga László megyéspüspök mutatott be szentmisét. Homíliájában egyebek mellett azt emelte ki: az Úrral eltöltött csend, valamint az aktív pihenés jelentős hatással van személyiségünk alakulásában, s a pedagógusoknak az iskolában végzett hétköznapi tevékenységüket is képes gyümölcsözővé tenni.

A lelkigyakorlat meghívott vendége Korzenszky Richárd bencés szerzetes, a Tihanyi Apátság közelmúltban leköszönt perjele volt. Richárd atya, aki egykor a pannonhalmi bencés gimnázium igazgatója volt, lelkigyakorlatos tanításaiban a keresztény pedagógiáról, a helyes emberkép kialakításáról beszélt.

Korzenszky atya: Fontos a személyiség méltósága

Szólott arról is, miként lehet a pedagógusok különbözőségét egységgé integrálni e polarizált világban. Többek között azt hangsúlyozta: fontos, hogy a külvilág, illetve a múltból hozott hatások mellett vagy ellenére megmaradjon a személyiség méltósága, mert – szembefordulva a fogyasztói társadalommal –, csak így érthető meg: Jézussal élmény az élet.

Fotó: SZILI ZOLTÁN

Jubileumi szentmisén köszöntötték Kiss Iván esperes-plébánost

Hála a szolgálatért

Október 28-án a vasárnapi ünnepi szentmisében mondott köszönetet Kiss Iván c. prépost, esperes-plébános a 25 éves, Marcaliban eltöltött papi szolgálatáért. Erre a jeles alkalomra Gelencsér Róbert világi elnök és az Egyházközség Képviselő Testülete nemcsak a híveket invitálta, hanem a város, valamint az intézmények vezetőit, továbbá a politikai élet szereplőit is.

Iván atya nemcsak a Jóistennek, hanem mindenkinek megköszönte a közreműködését, akik az elmúlt két és fél évtized során segítettek sokrétű lelkipásztori munkáját, akár a kórházpásztoráció, a hitoktatás vagy a közösségi élet területén. A plébános egyben bocsánatot is kért mindazoktól, akiket esetleg emberi gyarlóságából megbántott ezen időszak alatt. Ünnepi beszédében felidézte a Marcali

Egyházközség életének legfontosabb történéseit és elért eredményeit.

A Te Deum elhangzása után az Egyházközség részéről Gelencsér Róbert világi elnök méltatta és köszönte meg Iván atya sokrétű munkáját, majd Király Jenő templomatyával együtt adták át a testület és a hívek ajándékait. Ezután dr. Sütő László, Marcali polgármestere, Moring József Attila országgyűlési képviselő, Huszti Gábor, a Somogy Megyei Közgyűlés alelnöke, valamint dr. Suchmann Tamás nyugalmazott miniszter is köszöntötte a plébánost.

A szentmise után állófogadás várta a híveket és a meghívott vendégeket az X-házban, ahol Bereczk Balázs alpolgármester mondott pohárköszöntőt.

Kép és szöveg:
KISS KÁLMÁN (Marcali)

Karitászbál Kaposváron

A Kaposvári Egyházmegyei Karitászhagyományteremtő szándékkal november 10-én megtartotta első jótékonyági bálját. *Feketéné Szabó Márta* Karitászigazgató köszöntője után *Világos Krisztián* atya a Ka-

posvári Egyházmegye vagyongazdálkodója nyitotta meg a programot. A rendezvény színvonalát emelte az Ametiszt táncsport egyesület fiataljainak műsora, a kaposvári Katolikus Iskolaközpont két tanulója pedig bűvészmu-

tatványaival varázsolta el a jelenlévőket. Éjfél tájt került sor a nagylelkű és bőkezű adományozók által felajánlott tombolák sorsolására. Szombat estétől vasárnap hajnalig tartott a vidám, jókedvvel és tánccal füsze-

rezett bál, amelyhez a Bel Canto zenekar biztosította a talp alá való. A befolyt összegből nehéz helyzetű emberek, családok karácsonyát teszik könnyebbé és boldogabbá.

F. CS.

Busznyian Nagymaroson

Egyházmegyénkből egy busznyai fiatal vett részt október 6-án a Nagymarosi Ifjúsági Találkozón, ahol közösen gondolkodhattunk a beavató szentségekről – keresztség, bérmálás, eucharisztia – és azok hatásáról az életünkben. A találkozó főelőadását *Kató Csaba* és *Kató-Bellavics Ágota* tartotta, majd a szentségimádásban találkozhattunk az Úrral, melyhez *Csiszér László* és az Új Jeruzsálem Közösség szolgáltatták a zenei háttérrel. Mindezek után következtek a fakultációs lehetőségek; ezek között megtalálhatták a „klasszikus” fakultációkat, de számos kisebb létszámú lelkeségi műhely is várt rájuk. Megtalálhatták a helyüket a résztvevők akkor is, ha zenére vagy csendre vártak, és akkor is, ha beszélgetésre vagy meghallgatásra. A nap zárómiséjét *dr. Udvardy György* pécsi megyéspüspök mutatta be, míg a zenei szolgálatot a *Boanergész Együttes* végezte.

KISIVÁN CSABA

A kétszázharmincadik búcsúi szentmise a temetőben Szent Vendelre emlékeztek Göllében

Emlékező szentmisét tartottak október 20-án délelőtt a göllei temetőben az 1788-ban épített Szent Vendel kápolnánál. A mise főcelebránsa, felkérésre Mayer Mihály nyugalmazott pécsi megyéspüspök volt, aki örömmel vállalta a szolgálatot Fekete István szülőfalujában.

Szalai Jeremiás göllei prépost-plébános házigazdaként köszöntötte a püspök urat és a göllei, fonói, kisgyaláni, dombóvári és kaposvári zarándokokat. Jelen volt még Németh Antal dombóvári és Bartha Zsolt szakcsi plébános is. Talán ennyi pap még soha nem misézett Göllében.

Mayer Mihály püspök úr többek között elmondta, hogy a mai kor és idő párhuzamot von a két szent: Vendel és Ferenc között. Nem ezt kell tennünk, hanem a tartalmat kell keresnünk – tanácsolta. – Szent Vendel az ember belső, Istenhez való viszonyt tárja elé. Értékeinket nem a külső emberi mérce igazítja – pénz, gazdagság, hatalom, elismerés –, hanem Isten szeretetének a mérlegén vagyunk. E szeretet alakít, gazdagít és ezáltal békeességben, megelégedettségben, rivalizálás nélkül élhetünk.

Szent Vendel miként bizonyítja ezt? Neve Wendelin-, Wandelu, Wänderer, Pilger, azaz természetjáró, zarándok. Egy XIII. századi legenda szerint ír-skót királyfi. Innét elment a frankokhoz Treibe.

Ott halt meg 617-ben. Szerzetes, remete életet élt. Tehát Vendel elhagyja apját, anyját, hazáját, koronáját, magára ölti a zarándokok köntösét és Isten szolgálatába áll. Úgy gondolta, hogy e megszólítás, felhívás Isten akarata. Kezdetben disznókat, később marhákat és végül juhokat is őrzött. Egy alkalommal a botját a földbe szúrva vizet fakasztott. Ez a víz gyógyító volt embernek, állatoknak.

Tiszteletére sok kápolna, templom épült. Magyarországon 42, de ez a szám nem teljes! A felsorolás-

ból például Gölle is hiányzik. Ez a kápolna 1788-ban, 230 éve épült fel. Göllén Szent Vendel napja fogadalmi ünnep. Az itteni ősök ígéretet, fogadalmat tettek. Mint azt megtudtam 1754-ben volt egy nagy marhavész járvány itt a Dél-Dunántúlon. 1760-ban fogadalmi keresztet állítottak, mely itt a kápolna előtt a mai napig is áll.

A főpap beszédében hangsúlyozta még, hogy az állat nem dísz tárgy, nem csak igavonó, hanem a megélhetés alapja volt. A táj, az erdő, a különböző állatok

megszemélyesítő elbeszélését Fekete István, a falu szülőtte a legpontosabban leírta. „Elszörta a természet szeretetének jeleit a könyvek „lapjai közé”, mint a gyöngyöt.” / Bányász István./

„Ha valakinek, hát az írónak kell tudnia, hogy nem az a fontos, miből van a templom, hanem az a fontos hogyan imádkoznak benne.” / Fekete István. /

A püspök úr fontosnak tartja a hagyomány gyökerének az egészségét. Mint mondta, örül neki, hogy ilyen sokan eljöttek ide a göllei temetőbe. Biztos abban, hogy az elődök tisztelete, az állatok szeretete hozta el a zarándokokat.

Mayer Mihály nyugalmazott megyéspüspök a következő szavakkal zárta szentbeszédét: „Szent Vendel közbenjárása, a gölleiek fogadalma, segítse a jelenlévőket, hogy a teremtett világ harmóniája biztonság legyen az emberi élet küzdelmében!”

A szentmise a himnuszok és a Téged kérünk esedezve kezdetű Szent Vendel-énekkel zárult.

A megemlékezés rangját emelte Mészáros János Elek magánének, aki Alcsútdobozról érkezett Göllébe. Többek között az Ave Mariát is elénekelt. A szentmise után a püspök úr és a vendégek Fekete István és felesége sírjánál imádkoztak.

BODÓ IMRE
(Dombóvár)

„Testteó” hétvége Kaposzentbenedeken

A bárdudvarnoki Porta Pacis Lelkigyakorlatos Házban töltöttünk egy hétvégét Szent II. János Pál pápának a „Test Teológiája” tanításának megismertetésével, a budapesti „testteós” csapat szervezésében.

Nemcsak a Kaposvári Egyházmegye fiataljai vettek részt, hanem az ország számos pontjáról érkeztek érdeklődők, akik az együtt töltött idő alatt megismerhették a Bibliát, az Egyház, a II. Vatikáni Zsinat, valamint a szent pápa tanítását Istennek a testünkkel való tervéről. Az előadók között voltak házaspárok, megszentelt életű személyek, egyedülállók, papok, kispapok, – akik orvosként, pszichológusként, vagy éppen vegyész-mérnöként, tanárként, hitoktatóként, vagy éppen fizikusként dolgoznak. Tanúságot tettek életükről, küzdelmeikről, megtérésükről és a katolikus tanítás megéléséről.

A hétvége folyamán olyan témák kerültek elő, mint az ember alapvető hivatása a házasság előtt, valamint a cölibátusban megélt tisztaság, a házasságban megélt házastársi hivatásunk, illetve, hogy miként lehet továbbadni, tanúságot tenni erről embertársainknak.

A résztvevők kiscsoportokban is megoszthatták egymással tapasztalataikat, megbeszélhették küzdelmeiket, örömeiket. Lehetőség volt az előadásokon és tanúságtételekben el nem hangzott kérdéseket is feltenni. A hétvége lelki vezetője Kisiván Csaba atya, az egyházmegye ifjúsági referense volt, aki napi szentmisét mutatott be a résztvevőknek, valamint gyónási lehetőséget biztosított.

Vasárnap délelőtt Varga László püspök atya volt a vendégünk, aki szentmisét mutatott be a résztvevőknek. Prédikációjában kiemelte: „fontos küldetést gyakorlunk, hiszen elengedhetetlen, hogy szeressük a testünket, hiszen az ember Isten képmása.” Továbbá felhívta a figyelmünket az evangélium alapján,

hogy mernünk kell gyógyulásért imádkozni. Nem elég a testi, hanem a lelki gyógyulásért is imádkoznunk kell. Püspök atya kifejezte

háláját, hogy vannak fiatalok, akik tanúságot tesznek életükkel és példájukkal. ANTAL ZSOLT BENEDEK (Kaposvár)

A csurgói vallástanár volt a száz éve elsüllyesztett csatahajó lelkésze

Hullámsírban a Szent István

Az első világháború utolsó hónapjaiban a borzalmas embervesztés tanúi és szenvedő részesei voltak a tábori lelkészek. A csapatok lelki erejének fenntartásában személyes példájukkal is osztoztak, kiszolgáltatták a szentségeket, az elesetteket végtisztességben részesítették. Mélyen átélték a háború borzalmaival. Csak Somogyból a bevonult 60-65 ezer katonából 12-14 ezer soha nem tért haza.

A világháború végén, 1918. június 10-én az olaszok által elsüllyesztett 20 000 tonnás „Szent István” csatahajó tábori lelkésze Sági

József volt. A Moson megyei Köpcsenyben született 1881-ben. 1905-ben szentelték pap-pá. 1905-ben Szentgálon, 1906-ban Csóton, 1907-ben Enyingen volt káplán, 1908-tól Kaposváron hitoktató és kórházi lelkész. 1911-től haditengerészeti lelkész lett. Több kitüntetésben részesült. 1918 novemberétől alesperes-plébános volt. 1919. január 1-jével lett római katolikus hitoktató a csurgói református gimnáziumban és a tanítóképző intézetben. 1920-ban adminisztrátor, majd 1921-ben plébános lett Városlődön. 1932-től

helyettes esperes, 1930-tól esperes. 1940-ben halt meg.

Schlegel Oszkár, akinek apja, nagyapja csurgói állomásfőnök volt, 1995-ben küldött levelében emlékezett meg róla:

„Nekünk tanítványainak egyik hittanórán elmesélte hajójának tragédiáját. A hajóraj, melynek egysége volt a Szent István is, június 9-én este indult Polából azzal a feladattal, hogy csatlakozzék a Horthy parancsnoksága alatt már korábban elindult, és Dubrovnik közelében várakozó hajórajhoz, majd azzal

Templomszentelés püspöki fórummal

Varga László megyéspüspök megszentelte meg a felújított simonfai templomot, illetve a templomkertben található, újonnan elkészült keresztutat, melyet Bakai István simonfai fafaragó készített. A megyéspüspök prédikációjában a keresztények küldetéséről beszélt. „Jézus elküldi 72 tanítványát azzal, hogy menjenek és gyógyítsák meg a betegeket, izzék ki az ördögöket, támasszák fel a halottakat, és hirdessék, hogy elérkezett Isten országa. Az üzenet mind a mai napig érvényben van, a küldetés mind a mai napig ugyanaz. Aki meg van keresztelve és ismeri Jézus Krisztust, azt Isten kiválasztotta arra, hogy hirdesse: Isten országa, Isten szeretet uralma elérkezett.

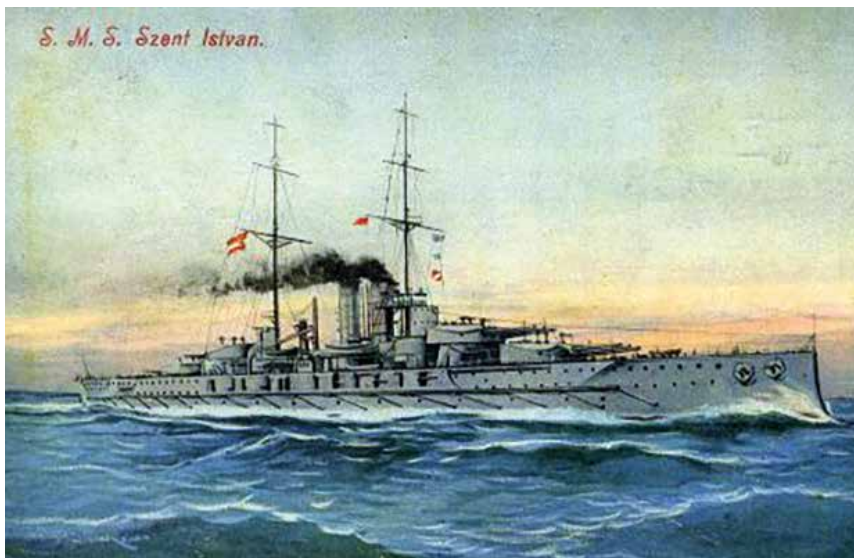
Sajnos a századok során különvált az egyház életében e kettő. Hirdettük ugyan, hogy elérkezett Isten országa, de nem mutattuk meg igazán az embereknek, hogy itt van Isten szeretet uralma. Feladatunk, hogy odaforduljunk azokhoz, akik rászorulnak, akik szenvednek, akik szükségben vannak. Ők azok, akik éheznek és szomjaznak az igazságot, Isten szeretetét. A küldetésünk kétezer éve ugyan az: Isten országa elérkezett, Isten szeretet uralma itt van, s ezt meg kell mutatnunk az emberek felé.” – fogalmazott a megyéspüspök.

A szentmise végén Bodrog Gábor, Simonfa polgármestere, illetve Gelencsér Attila,

Kaposvár országgyűlési képviselője mondott köszönetet az áldozatos munkáért, amely által megújulhatott a templom, majd Váron István plébános díszoklevelet nyújtott át Bakai István fafaragónak, aki két és fél év alatt készítette el

a templomkertben felállított, tizenöt stációból álló keresztutat. A szentmise után fórumot tartottak a templomban, melynek keretében a híveknek lehetőségük nyílt a megyéspüspökkel való beszélgetésre.

egyesülve törjenek ki az Otrantói szoroson keresztül a Földközi tengerre. A Szent István hajót ebben az útjában június 10-én hajnali 3 és 4 óra között érte a végzetes támadás, és két torpedótól találva reggel 7 óra körül elsüllyedt. Sági József a legénységgel együtt a süllyedő hajóról a tengerbe vetette magát, honnan a hajóraj másik nagy egysége, a Tegethoff mentette ki. A Szent István elsüllyedésével Horthy kitörési kísérlete meghiúsult.”

A 20 000 tonnás Szent István csatahajó az osztrák-magyar hadiflotta részére Fiumében épült, és 1914 januárjában bocsátották vízre a magyar történelem legnagyobb és legmodernebb hadihajóját. Államalapító királyunk nevét viselte. Ma 60 méter mélyen fekszik a tengerfenéken. Évekig keresték, 1974-ben találták meg. Legénységének létszáma 1046 fő volt, a tragédia áldozatainak a száma meghaladta a százat, köztük 41-en magyarok voltak.

DR. HORVÁTH JÓZSEF (Csurgó)

Fotó- és rajzpályázatokról döntött a hitoktatási bizottság

Az Oltáriszentség és a szentmise titka

Szeptember 29-én ülést tartott a Kaposvári Egyházmegye Hitoktatási Bizottsága. Az ülésen többek között döntés született a Magyar Katolikus Püspökkari Konferencia által kiírt fotó és rajz pályázatról. A pályázat címe: az Eukarisztia az Egyház életének forrása.

A pályázat célja az volt, hogy a résztvevők a rajz és fényképezés művészi eszközeivel bemutassák az Egyház legmélyebb titkát, az Oltáriszentséget és a szentmisét. Pályaművek számos szempont szerint születhettek, mint a szentmise pillanatképeiben. A beküldési határidőig az egyházmegye területéről mintegy kétszáz pályázat érkezett be, 148 rajz kategóriában, 50-nél is több fotó témában. A pályázatokat korcsoportonként értékelték. Minden korcsoportban az első három helyezett munka nemcsak egyházmegyei jutalomban részesül, hanem továbbküldésre került az országos döntőbe. A Kaposvári Egyházmegye Hitoktatási Bizottsága különdíjakat is adott az arra érdemes pályázatoknak.

RAJZPÁLYÁZAT EREDMÉNYEK:

1-2. osztály:

Gosztonyi Csenge, Nagykanizsa, Piarista iskola 2/b.
Horváth Máté, Nagykanizsa, Piarista iskola 2/b.
Müller Linda, Siófok, Vak Bottyán iskola 2/a.

Munkában a zsűri

Küöldíjak:

– Hafner Natasa, Marcali, Noszlopy iskola 2/b.
– Feurer Mira, Nagykanizsa, Hevesi iskola 1/a.
– Anik Róza, Nagykanizsa, Piarista iskola 2/b.

3-4. osztály:

Jeszek Anna Eszter, Nagykanizsa, Zrínyi iskola 4/a.
Fehér Margaréta, Nagykanizsa, Hevesi iskola 4/b.
Sándor Réka, Marcali, Mikszáth iskola 4/b.

Küöldíjak:

– Balogh Luca, Zalaszabar, Sik Sándor iskola 4.
– Zsombori Noel, Nagykanizsa, Hevesi iskola 4/b.
– Hóbor Bálint, Nagykanizsa, Hevesi iskola 4/c.

5-6. osztály:

Fehér Veronika, Marcali, Noszlopy iskola 6/c.
Kalló Barnabás, Nagytád, Árpád fejedelem iskola 5.
Tóth Viktória Anna, Csurgó, Eötvös iskola 6/b.

Küöldíjak:

– Bojtor Nóra Lili, Marcali, Mikszáth iskola 6/b.
– Müller Dóra, Siófok, Vak Bottyán iskola 5/a.
– Monostori Otília, Marcali, Mikszáth iskola 5/b.
– Hajdu Gabriella, Marcali, Noszlopy iskola 6/c.

7-8. osztály:

Hegedüs Réka, Nagykanizsa, Hevesi iskola 8/a.
Tóth Eszter Ágnes, Marcali, Noszlopy iskola 8/c.
Illés Milán, Zalaszabar, Sik Sándor iskola 7.

Küöldíjak:

– Horváth Adrienn, Nagykanizsa, Kőrösi-Péterfy iskola 8/b.
– Monostori Erzsébet, Marcali, Mikszáth iskola 8/b.
– Takács Tamara, Zalaszabar, Sik Sándor iskola 8.
– X-es fiatalok közössége, Marcali 8.

Középkola:

Küöldíj: Ammer Fanni, Marcali, Berzsenyi Gimnázium 11.

FOTÓPÁLYÁZAT:

12-14 éves korcsoport:

Király Kristóf (Templom csendes mélyén), Marcali, Noszlopy iskola

15-20 éves korcsoport:

Bresztovszky László (Paténa), Marcali, Noszlopy iskola 8/c.

21-30 éves korcsoport:

Szabó Norbert, Siófok és Kling Márk, Kaposfüred (megosztott első hely)

Küöldíjak:

– Monostori Erzsébet, Marcali, Mikszáth iskola 8/b.
– Mali Gergő, Marcali, Noszlopy iskola 8/c.
– Incze Zoltán, Marcali

A díjazottak hitoktatóinak a jutalmakat Varga László megyéspüspök november 3-án, a továbbképzésen adta át a Kaposvári Püspökségen. A hitoktatók pedig a saját településükön, akár a plébános közreműködésével a következő vasárnapi szentmisén juttatták el a díjazottaknak.

KISS IVÁN

Fotó: KISS KÁLMÁN

Országos rajzos sikerek

A budapesti Szent István bazilikában november 17-én Erdő Péter bíboros, Esztergom-budapesti érsek átadta a Magyar katolikus Püspökkari Konferencia által meghirdetett rajz és fotópályázat díjait. A Püspökkari Konferencia által felkért szakmai zsűri első díjban részesítette az 1-2. osztályos kategóriában Gosztonyi Csengét, aki a nagykanizsai Piarista iskola tanulója. Mivel a díjátadásra nem tudott elmenni, a díjat Nyeste Pál, a Piarista iskola igazgatója vette át, aki az iskolában adja át a díjat az ifjúalkotónak. Az 5-6. osztályos kategóriában országos harmadik díjban részesítette Fehér Veronika, a marcali Noszlopy Gáspár Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola tanulója Utolsó vacsora című rajzát. Veronika szüleivel együtt megjelent az átadáson és a bíboros úrtól vehette át a díjat. A díjátadás után a bazilika altemplomában állófogadáson vettek részt a meghívottak. A vasárnapi szentmisén Marcaliban Kiss Iván atya gratulált Veronikának a szép eredményért.

Utolsó vacsora – Fehér Veronika alkotása

SPIRITUS ✚ A KAPOSVÁRI EGYHÁZMEGYE LAPJA • Szerkeszti a szerkesztő bizottság. Tagjai: KISS IVÁN, LŐRINCZ SÁNDOR (elnök), DR. RUMSZAUER MIKLÓS, VARGA LÁSZLÓ • Felelős kiadó: DR. RUMSZAUER MIKLÓS • Szerkesztőség: Kaposvár, Dr. Kovács Sebestény Gyula u. 2. • Telefon: 82/512-394 • Tipográfia, nyomdai előkészítés: VÁRNAI KÁROLY – www.igrafika.hu • A lap készült a VUPE 2008 Kft. gondozásában.